15.9.2021

Kamppi Elina

FINANSSIALA

Finanssiala ry

U 29/2021 vp
Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi direktiivien (EU) 2013/34, 2004/109 ja 2006/43 sekä asetuksen (EU) 537/2014 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse yritysten kestävyysraportoinnista (KOM(2021) 189 lopullinen)

Finanssiala (FA) kannattaa EU:n kestävyysraportoinnin uudistusta kohtuullisuusperiaate huomioiden

- Finanssialalle on tärkeää saada tietoa rahoitettavien yritysten kestävyysvaikutuksista, jotta ala pystyy toteuttamaan omat velvoitteensa ja tavoitteensa kestävän kehityksen edistämisestä.
- Valtioneuvoston kanta on mielestämme tasapainoisesti muotoiltu. Lakihankkeeseen kohdistuu paljon hyviä odotuksia, mutta myös huolia käytännön toteutuksesta, jotka on mielestämme tuotu hyvin esiin U-kirjelmässä.

Finanssialan näkökulmasta EU:n kestävyysraportointidirektiivin tärkein tehtävä on tarjota rahoittajille ja sijoittajille niitä kestävyyteen liittyviä tietoja, joita laki edellyttää rahoittajien raportoivan rahoituskohteista. Tämän johdosta on ensiarvoisen tärkeää, että kestävyysraportointidirektiiville luotava raportointimalli on yhteensopiva EU:n sijoittajille laaditun kestävyyteen liittyvien tietojen antamista koskevan asetuksen (tiedonantoasetus) kanssa.

Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että ne indikaattorit, joita sijoittajien tulee jatkossa raportoida sijoituksistaan, tulisi olla kestävyysraportointidirektiivin kautta pakollista raportoitavaa direktiivin soveltamisalassa oleville yrityksille.

Kohtuullisuusperiaate huomioiden kannatamme kevennettyä raportointistandardia pk-yrityksille. Tosin sellaisilla toimialoilla toimivien pk-yritysten, joilla kestävyysriskit korostuvat (hiili-, kaasu- ja öljyntuotantoalat, kaivosala ja kemianteollisuus), tulisi mielestämme raportoida muiden yritysten tapaan yksityiskohtaisemmin näistä riskeistä.

Kannatamme lämpimästi, että EU:n tuleva kestävyysraportointistandardi perustuisi jo olemassa oleviin hyviin kansainvälisiin raportointikäytäntöihin ja malleihin. Pyörää ei tarvitse keksiä uudestaan, vaan olisi kaikkien etu, että yritykset voisivat hyödyntää samoja tietoja sekä EU:n että globaalilla tasolla. Esimerkiksi IFRS Foundation on laatimassa globaalia kestävyysraportointistandardia, joten on keskeistä, ettei EU:n ja kansainvälisen raportointitavan välille synny ristiriitaisuuksia.

1 Lakihankkeeseen liittyvät huolet

Päällimmäinen huolemme jatkovalmistelua kohtaan liittyy erittäin kiireiseen aikatauluun, joka kokemustemme mukaan helposti johtaa hätiköityihin ratkaisuihin ja puutteelliseen vaikutustenarviointiin. Komission ehdotuksen mukaan ensimmäiset raportointistandardit pitäisi saada valmiiksi noin vuoden kuluessa, ja kansallinen toimeenpano ensi vuoden loppuun mennessä.

Jos tätä aikataulua vertaa taksonomia-asetuksen valmisteluun jo tähän mennessä käytettyyn aikaan, se tuntuu todella epärealistiselta. Emme ole saaneet taksonomian ensimmäisiäkään kriteerejä valmiiksi yli kolmessa vuodessa, ja kestävyysraportointidirektiivissä on kyse vielä laajemmasta temaattisesta kokonaisuudesta (ei pelkästään ilmastonmuutokseen liittyvistä asioista) sekä suuremmasta joukosta soveltamisalassa olevia yrityksiä. Kestävyysraportointidirektiivin vaikuttaessa laajasti erilaisiin yrityksiin on varmistettava, että lainvalmistelu hoidetaan laadukkaasti ja että prosessissa varataan riittävästi aikaa eri sidosryhmien kuulemiseen.

Toiseksi lakiehdotuksen ollessa direktiivimuotoinen on vaara, että jäsenvaltioille jää liikaa tulkinnanvaraa sen käytännön toteutuksesta. Mikäli direktiiviä sovellettaisiin eri tavoin eri jäsenmaissa, se asettaisi yritykset eriarvoiseen asemaan ja vesittäisi koko hankkeen tarkoitusta yritysten kestävyysraportoinnin yhtenäistämisestä.

Direktiivissä on pystyttävä erottamaan selkeästi raportointivaatimukset tosiasiallisista yrityksen hallintoa koskevista muutosvaatimuksista. Komission on määrä antaa tänä syksynä erillinen ehdotus yritysten kestävää hallintoa edistävistä toimista. Muussa kestävän rahoituksen sääntelyssä olemme huomanneet, että raportoinnin ja toimintavaatimusten välinen ero on hämärtynyt, ja edellisen varjolla on luotu käytännössä normatiivista velvoitetta muuttaa yritysten toimintaa. Tulevien kuukausien aikana on syytä olla tarkkana, että eri sääntelyjen tarkoitus ja sisältö pysyvät erillään.

2 Muutama yksityiskohtaisempi huomio

Finanssialan yritykset tulevat rakentamaan oman kestävyysraportointinsa asiakasyritysten tuottamasta tiedosta. Tämän johdosta raportoinnin aikataulutus on tarpeen porrastaa niin, että finanssialan velvoitteet astuvat voimaan vuoden kuluttua siitä, kun muut yritykset ovat ensimmäisen kerran tuottaneet oman kestävyysraporttinsa. Tällainen porrastus on tehty myös taksonomiaraportointiin.

Edellä mainitusta johtuen on käytännöllistä, että yritykset voisivat jatkossakin valita sisällyttävätkö ne kestävyysraportointitiedot vuosikertomukseensa vai julkaistaanko tiedot erillisenä kestävyysraporttina. Koska finanssialan yhtiöt julkaisevat vuosikertomuksensa aikaisin vuoden alussa, ne eivät ehtisi sisällyttää siihen asiakasyritystensä tuoreimpia kestävyystietoja. Finanssialalle olisi käytännöllistä sallia erillinen kestävyysraportti, joka voitaisiin julkaista, kun muut yhtiöt ovat ensin ehtineet julkistaa omat tietonsa.

Suhtaudumme lähtökohtaisesti positiivisesti siihen, että kestävyysraportointitiedot pitäisi varmentaa. Varmentaminen herättää kuitenkin monia kysymyksiä siitä kuka sen suorittaa, miten se tehdään ja millaisia kustannuksia siitä aiheutuu. Kannatamme komission ehdottamaa rajoitetun varmennuksen vaatimusta. Toivomme samalla viranomaisohjeistusta siihen, mitä rajoitettu varmennus käytännössä yrityksiltä edellyttää.

FINANSSIALA RY

Hannu Ijäs